RAADSVOORSTEL GEMEENTE SOEST

Gemeente Soest

Portefeuillehouder:
Liesa van Aalst-Veldman

Zaaknummer:
674783

Onderwerp:
Concept Raadsvoorstel 'Integrale Visie Sociaal Domein'

Openbaar
Is geheimhouding aan de orde?
Nee

Voorgesteld raadsbesluit
1. In te stemmen met de concept 'Integrale Visie Sociaal Domein'

Samenvatting
Met het vaststellen van de Integrale Visie Sociaal Domein (2024-2028) wordt mede invulling gegeven aan de wettelijke basis voor de gemeentelijke taken in het Sociaal Domein: De Wet Maatschappelijke Ondersteuning, de Jeugdwet en de Participatiewet en de sociale basis. Met de sociale basis bedoelen we al het laagdrempelig aanbod van activiteiten en ondersteuning, liefst in de eigen buurt of wijk. Dat zijn voor een deel professionele partijen die laagdrempelige ondersteuning bieden zoals sociaal of maatschappelijk werk. Maar ook sport- en cultuurverenigingen, schuldhulpmaatjes, bewonersinitiatieven, kerken, scholen, de bibliotheek, etc. vallen allemaal onder de sociale basis.
Met deze visie geven we antwoord op de vraag “Wat voor een gemeente willen we zijn als het gaat om zorgen voor elkaar, nu en in de toekomst?”
De visie geeft richting en vormt de basis van een toekomstbestendig sociaal domein in Soest en Soesterberg. We spreken ons daarin uit over wat voor gemeente we willen zijn als het gaat om zorgen voor elkaar. Wat willen we met elkaar bereiken? En wat we zien als opgaven voor de komende jaren? We zeggen nadrukkelijk ‘met elkaar’: ‘In verbinding samen doen : een zorgzaam en veerkrachtig Soest!’
Gedurende de looptijd van de Integrale Visie Sociaal Domein (2024-2028) richten we ons op de volgende vijf opgaven:
1. Gezonde leefstijl
2. Bestaanszekerheid
3. Mentale weerbaarheid
4. Kansengelijkheid
5. Meedoen en inclusie

<u>Leidende principes</u>

Leidende principes geven richting bij het maken van keuzes voor de uitvoering. Het zijn uitgangspunten, vuistregels, die wij als gemeente belangrijk vinden en waar we voor staan. Het zijn uitgangspunten waarvan inwoners in het participatietraject ook hebben aangegeven dat die belangrijk voor hen zijn. Onderstaande vijf leidende principes staan centraal in de aanpak.

1. De inwoners en hun leefwereld staan centraal
2. We gaan uit van vertrouwen
3. Voorkomen is beter dan genezen
4. Ondersteuning nabij en zo licht als mogelijk (zo zwaar als nodig)
5. Ongelijk investeren voor gelijke wijken

Aanleiding
De wettelijke basis voor de gemeentelijke taken in het Sociaal Domein ligt in de Wet Maatschappelijke Ondersteuning, de Jeugdwet en de Participatiewet. De wetgever verplicht de gemeente om periodiek een beleidsvisie vast te stellen. Hoe gemeenten dit doen, is een vrije keuze.
In september 2022 heeft de gemeenteraad de Startnotitie voor deze visie vastgesteld. Door de raad is de behoefte geuit aan betrokkenheid van de samenleving bij de totstandkoming, uitvoering en evaluatie van beleid. Samen met de Inwonersparticipatieraad Sociaal Domein hebben we hierover nagedacht en vervolgens een ‘Plan van aanpak’ opgesteld.
Tijdens een uitgebreid participatietraject zijn we met diverse inwoners, organisaties en ondernemers in gesprek geweest en hebben we input opgehaald voor de visie. Zie https://denkmeeover.nl/visiesociaaldomein En we hebben iedereen die dat wilde in de gelegenheid gesteld een digitale vragenlijst in te vullen. Het Verwey-Jonker Instituut heeft de vragenlijst geanalyseerd, zie bijlage 3 van de Integrale Visie Sociaal Domein. Tevens heeft het Verwey-Jonker instituut voorafgaand aan het participatietraject allerlei data over de gemeente Soest verzameld en daar wijkprofielen van gemaakt, zie bijlage 2 van de Integrale Visie Sociaal Domein.
Met deze visie geven we antwoord op de vraag 'Wat voor een gemeente willen we zijn als het gaat om zorgen voor elkaar, nu en in de toekomst?'

Beoogd resultaat
In verbinding samen doen
Als gemeente willen we in verbinding samen met inwoners, organisaties, ondernemers en zorgaanbieders ons inzetten voor een zorgzaam en veerkrachtig Soest. We willen nog beter hulp en ondersteuning mogelijk maken daar waar die het dichtst bij inwoners zelf is. Daarvoor willen we ook meer in de sociale basis de samenwerking opzoeken en partijen met elkaar in verbinding brengen. Dus niet alleen samenwerken met onze welzijnspartners maar bijvoorbeeld ook meer met scholen, kerken of moskeeën, huisartsen en met die netwerken die al in de wijken aanwezig zijn. Daarnaast is dit ook een oproep aan inwoners zelf om vooral ook de verbinding met elkaar op te (blijven) zoeken. We zien nu ook dat inwoners, ook zonder de gemeente, samen tot mooie initiatieven komen.
Een zorgzaam Soest
Een kracht van onze gemeente is dat veel inwoners zich verbonden voelen met ons dorp en omkijken naar elkaar. Er zijn binnen onze gemeente bijvoorbeeld veel vrijwilligers en mantelzorgers die voor anderen zorgen. Dat willen we graag behouden. Maar het gaat niet alleen om zorgzaamheid op individueel niveau. Ook op gemeentelijke niveau willen we zorgzaam zijn; we willen niemand laten vallen als ondersteuning of zorg nodig is en inwoners het niet op eigen kracht redden.

Een veerkrachtig Soest
Soest heeft de afgelopen jaren veel veerkracht getoond: tijdens de coronacrisis, met de energiecrisis toen verschillende inwonersinitiatieven ontstonden en ook bij de opvang van Oekraïners en asielzoekers. Ook in de toekomst willen we voorbereid zijn op dit soort onvoorziene gebeurtenissen. Daarvoor is het nodig om ook op individueel niveau te zorgen dat inwoners veerkrachtig zijn en blijven. Zodat inwoners tegenslagen, die soms ook gewoon bij het leven horen, aankunnen. Voor die inwoners die (tijdelijk) niet zo veerkrachtig zijn, zijn wij als gemeente verantwoordelijk om hen te ondersteunen.
Om dit te bereiken is het nodig om in te zetten op preventie en samen te werken aan de versterking van zorgzaamheid en veerkracht. Daarvoor gebruiken we het concept *positieve gezondheid* als leidraad.

Argumenten
1.1. De Integrale Visie Sociaal Domein geeft richting en focus
De maatschappelijke opgaven in het sociaal domein zijn divers en vaak complex. Dit kunnen we als gemeente niet alleen: 'In verbinding samen doen: een zorgzaam en veerkrachtig Soest!'.
Niet alles kan en zeker niet tegelijkertijd. Tevens moeten de gemeente en haar samenwerkingspartners in de sociale basis niet meer beloven dan kan worden waargemaakt. Reden om scherpe keuzes en focus aan te brengen.
Gedurende de looptijd van de Integrale Visie Sociaal Domein (2024-2028) richten we ons op de volgende vijf opgaven:
1. Gezonde leefstijl
2. Bestaanszekerheid
3. Mentale weerbaarheid
4. Kansengelijkheid
5. Meedoen en inclusie

Leidende principes
Leidende principes geven richting bij het maken van keuzes voor de uitvoering. Het zijn uitgangspunten, vuistregels, die wij als gemeente belangrijk vinden en waar we voor staan. Het zijn uitgangspunten waarvan inwoners in het participatietraject ook hebben aangegeven dat die belangrijk voor hen zijn. Onderstaande vijf leidende principes staan centraal in de aanpak.
1. De inwoners en hun leefwereld staan centraal
2. We gaan uit van vertrouwen
3. Voorkomen is beter dan genezen
4. Ondersteuning nabij en zo licht als mogelijk (zo zwaar als nodig)
5. Ongelijk investeren voor gelijke wijken

1.2. De Integrale Visie Sociaal Domein (2024-2028) vormt de basis voor een jaarlijks Uitvoeringsprogramma
In het Uitvoeringsprogramma komt te staan wat we concreet gaan doen, hoe we dit gaan doen, met wie we dit gaan doen, de wijze waarop de prestatie en effecten worden gemonitord, gecommuniceerd en geëvalueerd en zal inzicht geven in de kosten. De Integrale Visie Sociaal Domein heeft een directe relatie met de Sport- en Cultuurnota die gelijktijdig ter vaststelling voorliggen bij

college en raad. De Sport- en Cultuurnota zijn te beschouwen als uitvoeringsprogramma’s voor de domeinen sport en cultuur. Daarin staat duidelijk op welke vlakken deze nota’s een bijdrage leveren aan de doelen van de Integrale Visie Sociaal Domein.

Kanttekeningen
1.1. 'In verbinding samen doen' vergt continue aandacht
Bij het uitvoeren van deze visie staat een integrale domein overstijgende aanpak centraal. In verbinding samen doen vraagt continue aandacht, inzet, goede communicatie en samen willen leren. Het sociaal domein is complex met vele spelers, samenwerkingsverbanden en financieringsstromen. Samenwerken in deze complexiteit gaat niet altijd vanzelf, maar met een gezamenlijk doel voor ogen en in kleine stapjes zijn wij er van overtuigd dat we samen verder komen. Deze visie is de eerste stap.
1.2. *Risico voor de uitvoering*
De snelheid waarmee we de Integrale Visie Sociaal Domein tot uitvoering kunnen brengen is enerzijds gelegen in het feit dat er per 1 januari 2024 een in samenwerking met partijen in- en extern uitgewerkt Uitvoeringsplan moet zijn, maar ook dat de uitvoering extra kosten met zich mee brengt.

Kosten, baten, dekking

Kosten
Voor het opleveren van de Visie Sociaal Domein is reeds budget beschikbaar gesteld. De kosten voor de uitvoering van de Integrale Visie Sociaal Domein worden opgenomen in het Uitvoeringsprogramma en - indien daartoe aanleiding is - betrokken bij de Kadernota 2025.

Baten
N.v.t.

Dekking
N.v.t.

Aanpak
In september 2022 heeft de gemeenteraad de Startnotitie voor deze visie vastgesteld. Door de raad is de behoefte geuit aan betrokkenheid van de samenleving bij de totstandkoming, uitvoering en evaluatie van beleid. Samen met de Inwonersparticipatieraad Sociaal Domein hebben we hierover nagedacht en vervolgens een ‘Plan van aanpak’ opgesteld. De Inwonersparticipatieraad was vaak aanwezig tijdens de vele participatiebijeenkomsten en heeft gedurende het proces een zeer actieve bijdrage geleverd in de vorm van het geven van adviezen, ook voor het vervolg (Uitvoeringsprogramma).

De Integrale Visie Sociaal Domein geeft richting en focus aan het brede sociaal domein voor de komende vier jaren.
In verbinding samen doen
Als gemeente willen we in verbinding samen met inwoners, organisaties, ondernemers en zorgaanbieders ons inzetten voor een zorgzaam en veerkrachtig Soest. We willen nog beter hulp en ondersteuning mogelijk maken daar waar die het dichtst bij inwoners zelf is. Daarvoor willen we ook meer in de sociale basis de samenwerking opzoeken en partijen met elkaar in verbinding brengen.
Dus niet alleen samenwerken met onze welzijnspartners maar bijvoorbeeld ook meer met scholen, kerken of moskeeën, huisartsen of met die netwerken die al in de wijken aanwezig zijn. Daarnaast is dit ook een oproep aan inwoners zelf om vooral ook de verbinding met elkaar op te (blijven) zoeken. We zien nu ook dat inwoners, ook zonder de gemeente, samen tot mooie initiatieven komen.

Een zorgzaam Soest
Een kracht van onze gemeente is dat veel inwoners zich verbonden voelen met ons dorp en om kijken naar elkaar. Er zijn binnen onze gemeente bijvoorbeeld veel vrijwilligers en mantelzorgers die voor anderen zorgen. Dit willen we graag behouden, ook in de toekomst. Maar het gaat niet alleen om zorgzaamheid op individueel niveau. Ook op gemeentelijke niveau willen we zorgzaam zijn; we willen niemand laten vallen als ondersteuning of zorg nodig is en inwoners het niet op eigen kracht redden.

Een veerkrachtig Soest
Soest heeft de afgelopen jaren veel veerkracht getoond: tijdens de coronacrisis, met de energiecrisis toen verschillende inwonersinitiatieven ontstonden en ook bij de opvang van Oekraïners en asielzoekers. Ook in de toekomst willen we voorbereid zijn op dit soort onvoorziene gebeurtenissen. Daarvoor is het nodig om ook op individueel niveau te zorgen dat inwoners veerkrachtig zijn en blijven. Zodat alle inwoners tegenslagen, die soms ook gewoon bij het leven horen, aan kunnen. Voor die inwoners die (tijdelijk) niet zo veerkrachtig zijn, zijn wij als gemeente verantwoordelijk om hen te ondersteunen.

Om dit te bereiken is het nodig om in te zetten op preventie en samen te werken aan de versterking van zorgzaamheid en veerkracht. Daarvoor gebruiken we het concept *positieve gezondheid* als leidraad.

Van visie naar uitvoering

De Integrale Visie Sociaal Domein (2024-2028) vormt de basis voor een jaarlijks Uitvoeringsprogramma. In het Uitvoeringsprogramma komt te staan wat we concreet gaan doen, hoe we dit gaan doen, met wie we dit gaan doen, de wijze waarop de prestatie en effecten worden gemonitord, gecommuniceerd en geëvalueerd en zal inzicht geven in de kosten. De Integrale Visie Sociaal Domein heeft een directe relatie met de Sport- en Cultuurnota die gelijktijdig ter vaststelling voorliggen bij college en raad. De Sport- en Cultuurnota zijn te beschouwen als uitvoeringsprogramma’s voor de domeinen sport en cultuur.

Daarin staat duidelijk op welke vlakken deze nota's een bijdrage leveren aan de doelen van de Integrale Visie Sociaal Domein.
De Integrale Visie Sociaal Domein heeft als ondertitel 'In verbinding samen doen'. Daarmee zeggen we expliciet dat we als gemeente meer de verbinding opzoeken en meer gaan samen werken. Ons streven is een zorgzaam en veerkrachtig Soest. Maar daar kunnen we niet alleen voor zorgen, daar hebben we inwoners en formele en informele organisaties in de sociale basis ook bij nodig.
De Integrale Visie Sociaal Domein geeft zoals eerder genoemd een richting aan en een kader voor de uitvoering en hiermee het nog op te stellen Uitvoeringsprogramma. Bij het uitvoeren van deze visie staat een integrale domeinoverstijgende aanpak centraal. Samen doen, in verbinding vraagt continue aandacht, inzet, goede communicatie en samen willen leren. Het sociaal domein is complex met vele spelers, samenwerkingsverbanden en financieringsstromen. Samenwerken in deze complexiteit gaat niet altijd vanzelf, maar met een gezamenlijk doel voor ogen en in kleine stapjes zijn wij er van overtuigd dat we samen verder komen. Deze visie is een eerste stap om onze doelen en opgaven te verwezenlijken.

Communicatie
Communicatie is niet alleen een belangrijke factor bij het tot stand komen van de 'Integrale Visie Sociaal Domein' maar ook gedurende de uitvoering.
Gedurende het proces van totstandkoming van de 'Integrale Visie Sociaal Domein' zijn:
- persberichten vervaardigd en geplaatst in de Soester Courant
- opbrengsten en resultaten van de 30 Participatiebijeenkomsten gepubliceerd op https://denkmeeover.nl/visiesociaaldomein
- is de raad op 23 mei 2023 geïnformeerd over de resultaten en opbrengsten van het participatietraject en de vragenlijst.

De Inwonersparticipatieraad was vaak aanwezig tijdens de vele participatiebijeenkomsten en heeft gedurende het proces een zeer actieve bijdrage geleverd in de vorm van het geven van adviezen, ook voor het vervolg (Uitvoeringsprogramma) kunnen wij weer een beroep doen op de Inwonersparticipatieraad.

(Uitkomsten) advies en inspraak
Tijdens een uitgebreid participatietraject zijn we met diverse inwoners, organisaties en ondernemers in gesprek geweest en hebben we input opgehaald voor de visie. Zie https://denkmeeover.nl/visiesociaaldomein En we hebben iedereen die dat wilde in de gelegenheid gesteld een digitale vragenlijst in te vullen. Het Verwey-Jonker Instituut heeft de vragenlijst geanalyseerd, zie bijlage 3 van de Integrale Visie Sociaal Domein. Tevens heeft het Verwey-Jonker instituut voorafgaand aan het participatietraject allerlei data over de gemeente Soest verzameld en daar wijkprofielen van gemaakt, zie bijlage 2 van de Integrale Visie Sociaal Domein.

Wettelijke grondslag en/of kader:
Met het vaststellen van de Integrale Visie Sociaal Domein (2024-2028) wordt mede invulling gegeven aan de wettelijke basis voor

de gemeentelijke taken in het Sociaal Domein: De Wet Maatschappelijke Ondersteuning, de Jeugdwet en de Participatiewet en de sociale basis.

Beleidsevaluatie
Bijgaand treft u het advies en de feedback van de Inwonersparticipatieraad aan op het proces voor het tot stand komen van de Integrale Visie Sociaal Domein. Leren en ontwikkelen staat centraal in onze aanpak, dit geldt ook voor het proces.
In het Uitvoeringsprogramma zal ook de wijze waarop de aanpak (longitudinaal)wordt geëvalueerd opgenomen. Inwoners, organisaties en instellingen, in- en externe partijen worden hierbij actief betrokken. De Inwonersparticipatieraad heeft toegezegd hier ook weer een actieve bijdrage aan te willen leveren.

Referendum
N.v.t.

Ondertekening

Soest,

Burgemeester en wethouders van Soest,

De secretaris,	de burgemeester
Leontine Vermond	Rob Metz